



Številka: 00104-405/2020/5  
Datum: 30. 9. 2020

### **Odgovor na poslansko vprašanje Dejana Židana v zvezi z ustanovitvijo in delom Delovne skupine za obravnavo romske problematike**

Poslanec Državnega zbora Republike Slovenije, Dejan Židan, je na Vlado Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) naslovil poslansko vprašanje v zvezi z ustanovitvijo in delom Delovne skupine za obravnavo romske problematike (v nadaljnjem besedilu: delovna skupina), in sicer ali z ustanovitvijo delovne skupine še vedno deluje ali pa je prenehalo delovanje Komisije Vlade Republike Slovenije za zaščito romske skupnosti (v nadaljnjem besedilu: komisija) in ali bo delo komisije po novem nadaljevala delovna skupina v skladu z zakonom ter katera izhodišča so predvidena za pripravo novega nacionalnega programa ukrepov Vlade Republike Slovenije za Rome po letu 2021.

#### **Vlada Republike Slovenije podaja naslednji odgovor:**

##### **K 1. vprašanju:**

Vlada je dne 16. julija 2020 z odlokom<sup>1</sup> ustanovila Delovno skupino za obravnavo romske problematike. Podlaga za ustanovitev delovne skupine je 6. člen Zakona o romski skupnosti v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 33/07). Dne 23. julija 2020 je vlada sprejela sklep o imenovanju članov delovne skupine in odločila, da s tem dnem preneha veljati sklep o ustanovitvi komisije z dne 16. aprila 2015 ter vse njegove spremembe. S tem je tudi formalno komisija prenehala z delovanjem, nadomestila pa jo je skladno z zakonom delovna skupina.

Delovni skupini predseduje državni sekretar na Ministrstvu za notranje zadeve, dr. Anton Olaj, člani delovne skupine pa so predstavniki ključnih ministrstev (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstvo za okolje in prostor, Ministrstvo za pravosodje, Ministrstvo za notranje zadeve), Urada Vlade Republike Slovenije za narodnosti (v nadaljnjem besedilu: urad), samoupravnih lokalnih skupnosti (Mestna občina Novo mesto, Občina Kočevje, Občina Ribnica in Občina Črnomelj) in Sveta romske skupnosti Republike Slovenije.

##### **K 2. vprašanju:**

Vlada pojasnjuje, da so se aktivnosti za pripravo novega nacionalnega programa ukrepov za Rome, ki naj bi zajel obdobje 2021–2030, začele izvajati že v letu 2019, in sicer skozi aktivnosti urada, ki je koordinator priprave tega programskega dokumenta vlade. Izhodišča za pripravo novega programskega dokumenta predstavljajo ugotovitve in predlogi izvedenih večdeležniških dogodkov, ki so potekali v okviru projektov Nacionalne platforme za Rome (projekti SIFOROMA), ki jih izvaja urad kot nacionalna kontaktna točka za vključevanje Romov. Namen vseh projektov v okviru Nacionalne platforme za Rome je krepitev posvetovalnega procesa na področju socialnega vključevanja Romov preko povezovanja nacionalnih in lokalnih odločevalcev, romske skupnosti in nevladnega sektorja oziroma natančneje:

- vzpostaviti odprt in strukturiran postopek posvetovanja;

<sup>1</sup> Odlok o ustanovitvi Delovne skupine za obravnavo romske problematike (Uradni list RS, št. 101/20). Dostopno prek: [Pravno-informacijski sistem Republike Slovenije](#) (14. september 2020).

- zagotoviti priložnosti za izmenjavo izkušenj, strokovnega mnenja, znanja in dobrih praks;
- iskati sinergije med obstoječimi praksami, projekti, rešitvami s ciljem večje učinkovitosti;
- priti do konkretnih predlogov, ki bodo oblikovani skupaj in bodo podprti s strani vseh ključnih odločevalcev in institucij v dobrobit izboljšanja položaja Romov;
- predlagati konkretne ukrepe ter pripraviti smernice za naprej.

Cilj projektov pa je na dolgi rok izboljšati položaj pripadnikov romske skupnosti in njihove večje vključenosti v družbo ter izboljšati sobivanje v lokalnem okolju.

Na teh dogodkih, ki so potekali večinoma v okoljih, kjer živi romska skupnost, so sodelovali najrazličnejši deležniki, ki lahko vplivajo na to, da se na dolgi rok doseže zastavljeni cilj. To so bili odločevalci na nacionalni in lokalni ravni (npr. ministrstva in vladne službe, predstavniki vlade, druge institucije, ki delujejo na nacionalni ravni, občine), različne institucije, ki delujejo v lokalnem okolju, nevladne organizacije, Svet romske skupnosti Republike Slovenije, predstavniki romske skupnosti v občinskih svetih, različne organizacije romske skupnosti (nevladne organizacije, ki jih ustanavljajo pripadniki romske skupnosti), strokovne institucije in organizacije, Varuh človekovih pravic Republike Slovenije, Zagovornik načela enakosti Republike Slovenije itd.

Z vsemi izvedenimi aktivnostmi urada v zvezi s pripravo novega programa ukrepov za naslednje obdobje se je na obeh svojih sejah v letu 2019 seznanila tudi komisija in na svoji 2. seji dne 17. decembra 2019 pozvala vsa pristojna ministrstva, da pri aktivnostih, vezanih na pripravo tega programskega dokumenta zagotovijo sodelovanje predstavnikov vseh pristojnih služb znotraj ministrstev, ki pokrivajo posamezna vsebinska področja, in njihovo udeležbo na prihodnjih sestankih in dogodkih v zvezi s pripravo tega dokumenta ter pozvala vsa pristojna ministrstva, da skladno s pozivom urada pripravijo podlage in predloge strateških ciljev, ciljev in ukrepov, izhajajoč iz ugotovitev in predlogov, ki so bili podani v okviru dosedanjih razprav projekta Nacionalne platforme za Rome.

Skozi dogodke v okviru projekta Nacionalne platforme za Rome, enako pa tudi v razpravah Pododbora za spremljanje romske tematike v Državnem zboru, ki so bile opravljene v letu 2019 in v začetku leta 2020, so nenehno prihajale na plan naslednje glavne ugotovitve, ključne teme in ovire ter koraki, ki bi jih bilo treba narediti, da bi se stanje v tistih okoljih, kjer živijo pripadniki romske skupnosti in kjer so socialno-ekonomske razmere slabe, izboljšalo:

- nujnost degetoizacije romskih naselij,
- nujnost urejanja bivanjskih razmer v romskih naseljih, kjer so razmere slabe;
- nujnost izvajanja ukrepov in aktivnosti za usvojitve znanja slovenščine (ki ni materni jezik romskega prebivalstva, je pa eden ključnih predpogojev za uspešno vključevanje otrok v šolo in uspešno zaključevanje šolanja);
- nujnost vključevanja otrok v predšolsko vzgojo (v vseh oblikah in na vse možne načine);
- zagotavljanja kakovostnega osnovnošolskega izobraževanja, ki bo prilagojeno tudi temu delu prebivalstva in katerega cilj bo pridobivanje znanja in uspešnega napredovanja, zaključevanja osnovnošolskega izobraževanja in vpisovanja v srednje šole);
- nujnost izboljšanja zdravja romskega prebivalstva, še posebej v romskih naseljih, kjer so bivanjske razmere slabe: delati na doseganju enakosti v zdravju in zdravstvenem varstvu ter izboljšati dostopnost do zdravstvenih storitev, še posebej v predšolskem in šolskem obdobju ter pri romskih ženskah;
- nujnost naslavljanja segmenta zadolževanja, tako z vidika dolgov, ki nastanejo na podlagi neplačanih obveznosti in iz naslova prekrškov kot tudi z vidika oderuštva, ki je zelo prisotno v nekaterih okoljih, še posebej v romskih naseljih, kjer so bivanjske razmere slabše in je razslojenost prebivalcev velika;
- občine opozarjajo na nujnost zagotavljanja dodatnih sredstev občinam z romskim prebivalstvom oziroma z romskimi naselji, saj imajo te občine v primerjavi z drugimi več stroškov in delovnih obveznosti;
- nujnost okrepitve individualnega dela z družinami in s tem v povezavi naslavljanje težav centrov za socialno delo, ki teh kapacitet nimajo (sploh ob vseh nalogah, ki naj bi jih skladno z veljavno zakonodajo izvajali);

- nujnost oblikovanja programov in dela z mladostniki – ti so na celi črti izpuščeni in niso vključeni v večino programov, ki so na voljo (posebej bi jih bilo treba naslavljati kot ciljno skupino);
- vprašanje socialnih transferjev, transparentnost njihove delitve in njihove namenske rabe ter vprašanje destimulativnosti za zaposlovanje dolgotrajno brezposelnih oseb glede na majhno razliko med višino minimalne plače in denarnimi socialnimi pomočmi;
- nujnost naslavljanja slabega sobivanja z okoliškim prebivalstvom v nekaterih okoljih.

Glede na navedeno je vlada sprejela odločitev, da se je za uspešno naslavljanje izzivov in pripravo učinkovitih ukrepov ter za njihovo uspešno izvajanje potrebno najprej dogovoriti o tem, katere so tiste sistemske spremembe, ki so potrebne in bi jih bilo potrebno uzakoniti oziroma vključiti v sistemske zakonodaje na določenem področju, in operacionalizirati tiste identificirane aktivnosti oziroma ukrepe, ki jih lahko izvedemo takoj, vzporedno pa pripraviti čimbolj jasne in konkretne cilje ter ukrepe, ki bodo vključeni v novi nacionalni program ukrepov za naslednje obdobje. S to vizijo je bila nato ustanovljena delovna skupina, ki nadomešča dosedanjo komisijo. Skozi delo delovne skupine naj bi prišli do jasnih in operativnih zaključkov, predlogov zakonskih sprememb in predlogov aktivnosti oziroma ukrepov, ki jih bodo na lokalni ravni izvedle občine, na državni ravni pa pristojni državni organi.